

ZÁPOČTOVÁ PRÁCE – HUMANITNÍ ZÁKLADY LÉKAŘSTVÍ, 2. LF UK

Martina Mišenková, 6.kruh

1.ROČNÍK VŠEOBECNÉHO LÉKAŘSTVÍ 2014/2015

„Až budu nemocný, přeji si, aby mne léčili lékaři, kteří budou každý den pochybovat o hodnotě a moudrosti toho, co činí.“ (Richard Smith, skotský lékař, editor British Medical Journal)

Život člověka je jedinečný, neopakovatelný a má nevyčíslitelnou hodnotu. Ak je člověk zdravý, život má o to větší cenu. Odpradáva sa ľudia usilovali nájsť spôsoby ako liečiť choroby. V súčasnosti vedci ustavične hľadajú nové metódy prevencie a liečby chorôb.

Dnešnú spoločnosť charakterizuje nielen nárast informácií a rozvoj informačných technológií, ale aj negatívne faktory ako chudoba, hlad, nezamestnanosť a civilizačné ochorenia. Je preto prirodzené, že v súčasnej dobe považujú ľudia svoje zdravie a zdravie svojich blízkych za najväčšiu hodnotu života. Zdravie sa dotýka každého žijúceho jedinca, nachádzajúceho sa v rozličnom spoločenskom postavení, nevynímajúc lekárov. Táto skutočnosť je zahrnutá aj vo vyššie uvedenom citáte, v ktorom sa lekár zamýšľa nad tým, ako by mali jeho kolegovia postupovať pri stanovení diagnózy a samotnej liečbe ľudí.

Medicínska etika hovorí o konaní dobra pre človeka so zvláštnym zameraním na ochranu jeho života a zdravia. „Je nutné, aby se lékař seznámil od základu se vznikem a vlastnostmi živé hmoty, poznal základné funkce živého organismu i podstatu a spôsoby kvalifikace normálních a patologických dějů. To mu teprve dovolí dospět k optimálním závěrům léčebným.“¹ Súčasný trend rozvoja spoločnosti a napredovanie techniky kladie čoraz vyššie nároky aj na lekárov, aby sa hranice medicíny posúvali výrazným krokom dopredu. Nové spôsoby liečby, najpresnejšie metódy, liečebné postupy, najmodernejšie liečebné prístroje a používanie zložitých technických zariadení nepochybne prispievajú k správnej diagnostike s cieľom minimalizácie rizík.

Chcem poukázať na veľavravnosť citátu Richarda Smitha, škótskeho lekára. Choroba neobchádza ani mladých, ani starých, ani známych ľudí, často je potrebné urýchlene konať. Múdrosť tejto myšlienky podľa môjho názoru spočíva v tom, že nie iba vyštudovaný odbor robí lekára dobrým odborníkom, skôr je to také konanie dobra v záujme života a zdravia pacienta, ktoré mu nikdy neuškodí. Vyžaduje si poskytovanie zdravotnej starostlivosti na základe medicínskych kritérií, ale požaduje aj rešpektovanie rozhodnutí pacienta. Ako uvádza Alzina: „Lékař musí při své práci přijímat rozhodnutí, která mohou ovlivnit svobodu člověka nebo jeho život. Musí řešit problémy, které nezávisejí pouze na jeho odborných znalostech, nýbrž i na jeho názorech a humanistických přesvědčeních. Například uvědomění si vlastních hranic, úcta k lidské důstojnosti, schopnosti vžít se do situace pacienta zjevně ovlivňují lékařskou péči. Takto pocitív soucit s lidskou stránkou nemoci, může lékař pochopit, že se nachází před komplexní lidskou bytostí, která trpí a potřebuje pomoc vedy.“²

Autor tohto citátu sa zamýšľa nad tým, že keď raz on sám ochorie, jeho želaním je, aby ho liečili lekári, ktorí budú každý deň pochybovať o hodnote a múdrosti toho, čo preňho robia. Je tu zvýraznený individuálny prístup a nepriamo vyslovená spokojnosť vo svedomí vo vzťahu k pacientovi. Z danej myšlienky vyžaruje skromnosť, cítiť z nej pokoru lekára, ktorý aj napriek svojej múdrosti má určité pochybnosti. Je chvályhodné, že vo svojej podstate preniká až do hlbokých tajomstiev medicínskej oblasti, kde povrchnosť nemá miesto. Na margo vyššie uvedeného citátu mi nedá nespomenúť osobnú skúsenosť mojej mamy z návštevy špecializovaného lekára, ktorý povedal, že jej nemôže stanoviť terapiu, lebo ešte nemá určenú diagnózu. Najviac som sa však pozastavila nad vetou na záver: „Môžem Vám napísať napríklad ultrazvuk, ale keďže ešte nemáte stanovenú jednoznačnú diagnózu, nespál by som preto v noci dobre.“ Toto vyjadrenie odzrkadľuje úctu lekára k svojej profesii a jeho snahu riešiť problémy svojich pacientov. Pacienti pre neho nepredstavujú len číselnú štatistiku, ktorú v daný deň ošetril, ale reálnych ľudí – pacientov so zdravotnými problémami. Je jednoduchšie byť pasívnym a vyhovárať sa na iných, na osud či konšteláciu hviezd. Na druhej strane je zložitejšie byť aktívnym a riešiť veci do hĺbky, hodnotiť pre a proti a zároveň byť stále o krok vpred a uvažovať o následkoch svojich rozhodnutí. Lekár by sa mal zamýšľať nad svojim konaním, či jeho rozhodnutia sú správne a všetky kroky, ktoré podnikol smerom k pacientovi sú opodstatnené.

Prácu lekára nevnímam ako profesiu, medicína je povoláním, ktoré si zasluhuje rešpektovanie Hippokratovej prísahy. Vyžaduje pre svojich pacientov robiť maximum, odovzdávať skúsenosti svojim žiakom, radovať sa z plodov svojho umenia a ak je to potrebné, vedieť zachovať tajomstvo. Vyššie uvedený výrok je opodstatnený, aj ja si prajem, aby lekári, ktorí každý deň stanovujú diagnózy pacientov, rozoberali daný problém do najmenších detailov a v prípade pochybností boli schopní ísť si po radu za svojim kolegom. Všetkým lekárom, ktorí konajú v duchu uvedeného citátu doktora Smitha, patrí obdiv a nesmierna úcta, pretože ako ďalej uvádza Alzina: „Medicína je niečím viac než len spojením poznatkov a činnosti. Medicína je viedou, je ekonomikou a politikou, je umením v hippokratovskom slova smyslu, je etikou i náboženstvom. To jsou čtyři hybné sily, které ji uvádějí do pohybu a udělují jí její opravdovou hodnotu.“²

Počet znakov bez medzier: 4354

Zdroje: [1] NAVRÁTIL, L., ROSINA, J.: *Medicínska biofyzika*. Praha: Grada, 2005. 524 s. ISBN 978-80-247-1152-2.

[2] ALZINA, A.: *Etika v medicíně*. Praha: Nová Akropolis, 2011. 31 s. ISBN 978-80-86038-46-9.